

Tématický plán

Předmět Matematika	Vyučující PhDr. Eva Bomerová	
Školní rok 2017/2018	Ročník V. A	hod./týd. 5

Učebnice:

Hejný, M., Jirotková, D., Bomerová, E., Michnová, J.: Matematika pro 5. ročník ZŠ. Fraus Plzeň, 2011.

Téma:		Cíl: Žák -	Vazba na ŠVP Poznámky
Září až červen			
A G	Slovní úlohy jsou zařazovány průběžně ve vztahu k postupně získávaným poznatkům a dovednostem žáků a s vazbou na řešení problémů z reálného života	<ul style="list-style-type: none"> - je schopen modelovat slovní popis situace nebo procesu dramatizací, manipulací, obrázkem, grafem, tabulkou nebo souborem číselných vztahů - řeší a tvoří slovní úlohy se dvěma různými početními výkony - provádí odhad výsledku - řeší slovní úlohy vedoucí k užití vztahů n - krát více, n - krát méně - rozpozná úlohy s antisignálem, se skrytou informací, s nadbytečnými údaji ap. - řeší a vytváří složitější slovní úlohy vedoucí ke třem až čtyřem početním výkonům - řeší slovní úlohy vedoucí k více řešením 	1,2,4,10 OSV
Září			
A G	Po prázdninách Opakování	- aktivně využívá dříve nabyté znalosti a zkušenosti	1-10
A G	Opakování základních vztahů	<ul style="list-style-type: none"> - si řešením úloh ožíví jednotlivá prostředí: <u>sémantická</u> (autobus, krokování, děda Lesoň, peníze, Biland, cyklotrasy a linky, výstaviště, rodina) <u>strukturální</u> (součtové trojúhelníky, násobkové obdélníky, hadi a pavučiny, stovková tabulka, sčítací tabulky, algebrogramy, sousedé, číselné řady, číselná kouzla) <u>geometrická</u> (cesty po čtvercové mřížce, mřížové i nemřížové objekty, parkety, dřívka, krychlové stavby a krychlová tělesa) 	1-10

Říjen			
A	Sčítání a odčítání	<ul style="list-style-type: none"> - uvědoměle používá základní vlastnosti početních výkonů - písemně sčítá a odčítá přirozená čísla - umí propojovat pamětné i písemné počítání - umí účelně využít kalkulačku 	1,2,3,4,10
A	Násobení a dělení	<ul style="list-style-type: none"> - si upevňuje představu sudého a lichého čísla - vyřeší násobilkové obdélníky a grafy - písemně násobí indicky i běžným způsobem - vydělí jakýmkoli způsobem číslo jednociferným dělitelem a provede zkoušku - zaokrouhluje čísla na daný řád - odhadne výsledek 	1,2,3,4,10
G	Mnohoúhelník	<ul style="list-style-type: none"> - rozšiřuje zkušenost s dalšími rovinnými útvary - vymodeluje mnohoúhelník na geoboardu - třídí n-úhelníky - rozumí pojmu úhlopříčka - sestrojí n-úhelník pomocí spojnic bodů 	7,8,9
Listopad			
A	Sčítání a odčítání Násobení a dělení	<ul style="list-style-type: none"> - objevuje vztahy mezi čísly a učí se zobecňovat získané poznání - aktivně využívá postupné dělení - vydělí jakýmkoli způsobem číslo dvojciferným dělitelem a provede zkoušku 	1,2,3,4,10
G	Mnohoúhelník	<ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje mezi konvexními a nekonvexními útvary - poznává pravidelné n-úhelníky - aktivně využívá geometrického jazyka 	7,8,9
A G	Dělitelnost M4 část M5	<ul style="list-style-type: none"> - se pomocí manipulace a vizualizace seznamuje s pojmem dělitelnost - získává zkušenosti s jevem dělitelnosti přirozených čísel prostřednictvím modelování aritmetických i geometrických situací - vyhodnocuje kritéria dělitelnosti při postupném dělení 	1,2,4,10

Prosinec			
A	Část, zlomek, desetinné číslo M4 + část M5	<ul style="list-style-type: none"> - porozumí zlomkům a desetinným číslům v různých kontextech - zobrazí zlomek a desetinné číslo na číselné ose - umí řešit jednoduché úlohy se zlomky a desetinnými čísly za pomoci různých modelů - sčítá a odčítá desetinná čísla 	1,2,3,4,10
G	Objem, obsah, povrch	<ul style="list-style-type: none"> - chápe správně pojem jednotka - rozlišuje a propojuje jednotky délky, obsahu a objemu - určí objem a povrch krychlového tělesa - modeluje tělesa a jejich sítě - určuje obsah rovinných obrazců nejen za pomoci čtvercové sítě 	9
Leden			
A	Rovnice I M4 + část M5	<ul style="list-style-type: none"> - řeší jednoduché rovnice a soustavy rovnic - rozvíjí svůj vhled do rovnicových situací - dokáže přepsat rovnici pomocí zvířátek, hada, myšleného čísla, grafu, vah i čísel 	1,2,4,10
A	Práce s daty	<ul style="list-style-type: none"> - pracuje s různými daty - zaznamenává a vyhodnocuje statistické údaje - údaje eviduje tabulkou i grafem - seznamuje se s pojmem průměr - řeší jednoduché úlohy s průměrem 	5,6
Únor			
G	Konstrukce	<ul style="list-style-type: none"> - dokáže analyzovat geometrickou situaci - narýsuje geometrické útvary podle slovního popisu - sestrojí úsečku (přímku) kolmou k dané úsečce (přímce) - sestrojí úsečku (přímku) rovnoběžnou s danou úsečkou (přímku) - přesně změří velikost úsečky, zaokrouhlí ji na mm - seznamuje se s jazykem konstrukce - seznamuje se s pojmy kružnice opsaná a vepsaná 	7,8,9
A	Velká čísla Možný přesun podle přírodovědy - tematický celek Vesmír	<ul style="list-style-type: none"> - vytváří si představy o velkých číslech - čte, zapisuje, porovnává a zobrazuje velká čísla na číselné ose - zaokrouhluje čísla na daný řád - provádí odhad a kontrolu svého výpočtu - provádět základní početní operace s velkými čísly 	1,2,3,4,10

A	Řady	<ul style="list-style-type: none"> - vyhledává různé pravidelnosti v číslech a vztazích mezi nimi - seznamuje se s figurálními čísly - pracuje podle vývojového diagramu 	1,2
Březen			
A	Desetinné číslo, zlomek	<ul style="list-style-type: none"> - pracuje s desetinnými čísly v různých kontextech - sčítá a odčítá desetinná čísla - dává desetinná čísla do vztahu se zlomky - porovnává zlomky - zaokrouhluje 	1,2,4,10
G	Geometrie	<ul style="list-style-type: none"> - poznává osy souměrnosti plošných geometrických útvarů - narýsuje souměrný obrazec - hledá společné a odlišné vlastnosti obrazců 	7,8,9
Duben			
A	Rovnice II	<ul style="list-style-type: none"> - rozvíjí porozumění rovnicím a soustavám rovnic - propojuje sémantický a numerický kontext 	1,2,4,10
G	Úhel	<ul style="list-style-type: none"> - seznamuje se s pojmy úhel, vrchol, rameno úhlu - učí se měřit velikost úhlu úhloměrem - používá jednotku stupeň úhlu 	7,8,9
Květen			
A	Celá čísla M4	<ul style="list-style-type: none"> - pracuje s celými čísly v různých prostředích 	1,2,4,10
A	Vennův diagram	<ul style="list-style-type: none"> - třídí prvky souboru podle kritérií - vizualizuje třídění Vennovým diagramem - seznamuje se s kódováním rodného čísla 	5,6
A	Pravděpodobnost a náhoda	<ul style="list-style-type: none"> - eviduje situace založené na náhodě - odhaduje pravděpodobný vývoj matematické situace - učí se zpracovávat soubor dat 	1,2,5,6,10
Červen			
A G	Opakování	<ul style="list-style-type: none"> - uplatňuje získané zkušenosti při řešení úloh v různých prostředích - učí se ohodnotit svoji práci 	1-10

OSV – průřezové téma „Osobnostní a sociální výchova“

Klíčové kompetence:

Kompetence k učení - pestrá paleta podnětů umožňuje žákovi intelektuální seberealizaci, která tvoří základ jeho poznání smyslu této práce a jádro motivace k další práci.

Kompetence k řešení problémů - série úloh a problémů různé náročnosti dovoluje žákovi budovat vlastní řešitelské strategie a tyto dále obohacovat, upřesňovat a rozvíjet. Zdůrazněn je spekulativní přístup, který kultivuje kritické myšlení žáka.

Kompetence komunikativní - podporována je vzájemná interakce žáků, zejména schopnost porozumět různým typům písemných informací, schopnost formulovat a prezentovat vlastní myšlenku, interpretovat myšlenku spolužáka a efektivně pracovat ve skupině.

Kompetence sociální a personální - úspěšným řešením problémů se vzrůstající obtížností získává žák sebedůvěru a poznání, že jeho radost závisí na klimatu třídy, což jej motivuje k sociálně pozitivnímu chování.

Kompetence občanské - žák je veden k tomu, aby dokázal hájit své přesvědčení, uměl poskytnout účinnou pomoc spolužákovi a spolupracovat ve skupině.

Kompetence pracovní - radost, kterou zažívá žák ze svého úspěšného intelektuálního rozvoje, vytváří u něho potřebu smysluplně pracovat. Váží si času, vyhledává možnosti svého dalšího růstu.

Uvedené kompetence rámuji výchovné a vzdělávací cíle naší základní školy. Je důležité poukázat na frekventované zdůrazňování rozvoje osobnosti žáka, jeho intelektu, schopnosti porozumět, modelovat, řešit, komunikovat, argumentovat, kriticky myslet, interpretovat, ... Rychlost a bezchybnost počítání (návíkové dovednosti) nemají v žádné z uvedených kompetencí oporu a je zbytečné, aby žáci byli nuceni utrácet čas neustálým opakováním věcí dobře známých jen proto, že někteří jejich spolužáci nemají ještě jisté spoje dostatečně automatizovány.

Průřezová témata:

OSV Osobnostní a sociální výchova je zastoupena úlohami, které vyžadují vzájemnou spolupráci a komunikaci dětí, rozvoj poznávání a sebepoznávání, schopnost řešit problémy a rozhodovat se.
Sova, krokování, evidence náhody, měření výšky a rozpětí paží.

Výchova demokratického občana - hodiny jsou vedeny na základě otevřeného partnerství. Dědi se stávají partnery učitele, rozvíjí se u nich tolerance a schopnost argumentovat.
Autobus, rodina, Biland

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech - děti řeší úlohy, v nichž se uplatnily rodinné příběhy, zážitky, zkušenosti z Evropy i světa.
Rodina, cestování

Multikulturní výchova - některými úlohami lze podtrhnout jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti. Rozvíjí se schopnost dětí udržovat tolerantní vztahy. V úlohách jsou použita jména česká i cizí.
Měření, rodina, Biland

Enviromentální výchova - rozvíjení schopnosti statistické evidence, kterou lze využít v mezipředmětových vztazích při objevování okolního prostředí.
Statistika, zvířátka dědy Lesoně

Mediální výchova - úlohy s různými řešeními poskytují možnost vést děti k identifikaci postoje a názoru. Výzvy k tvorbě vlastních úloh je učí správně a jednoznačně tyto úlohy formulovat.
V různých prostředích i v jednotlivých úlohách

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Matematika

5. ročník

Očekávané výstupy z RVP ZV	Konkrétní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata	Klíčové komp.
Žák:	Žák:			
	Číselný obor 0 - 1 000 000	Číslo a početní operace		
1. Využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení	<ul style="list-style-type: none"> - uvědoměle používá základní vlastnosti početních výkonů - vyřeší slovní úlohy na určení poloviny, třetiny, čtvrtiny, pětiny, desetiny daného počtu - názorně vyznačí celek z dané poloviny, čtvrtiny, třetiny, pětiny, desetiny - názorně vyznačí zlomky s čitatelem různým od jedné (např. $3/4$; $2/5$), jejich konkrétní modely - sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem 	<p>Sčítání, odčítání, násobení, dělení - komutativnost, asociativnost</p> <p>Zlomky - celek a jeho části</p>	<p>Přa - Země a vesmír</p> <p>Vv - souměrnost PČ - práce s papírem</p>	1,2,3,6
2. Provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel	<ul style="list-style-type: none"> - chápe matematiku jako neoddlílnou součást lidského života - zapíše číslo římskými číslicemi - uvede praktické příklady využívání římských číslic - písemně sčítá tři až čtyři přirozená čísla - písemně odčítá - písemně násobí až čtyřciferným činitelem - určí počet míst podílu - vydělí číslo dvojciferným dělitelem a provede zkoušku 	<p>Římské číslice</p> <p>Písemné sčítání, odčítání, násobení</p> <p>Dělení dvojciferným dělitelem</p>	<p>VI - orientace v čase</p>	1,2,3,6
3. Zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel	<ul style="list-style-type: none"> - zaokrouhluje přirozená čísla na miliony, statisíce, desetitisíce, tisíce, sta, desítky - zaokrouhlí dané desetinné číslo řádu desetin na celky - odhadne výsledek a posoudí jeho reálnost - vysvětlí pojem desetinné číslo, uvede příklady - přečte a zapíše dané desetinné číslo - znázorní desetinné číslo na číselné ose - porovná desetinná čísla pomocí znamének 	<p>Zaokrouhlování</p> <p>Desetinná čísla</p>		1,2,3,6

<p>4. Řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel</p>	<ul style="list-style-type: none"> - dokáže zformulovat a vyřešit slovní úlohy různých typů řešené různými metodami - zvolí nejvhodnější metodu řešení - rozpozná skrytou informaci, antisignál - řeší složitější slovní úlohy vedoucí k rozdělování celku na části a výpočtu celku z daných částí - řeší a vytváří jednoduché slovní úlohy na užití desetinných čísel - řeší slovní úlohy na více početních výkonů - řeší slovní úlohy s nadbytečnými nebo nedostačujícími údaji - řeší slovní úlohy kombinatorické povahy - řeší úlohy výčtem možností - rozdělí daný geometrický útvar na jiné, jejichž vlastnosti jsou dány 	<p>Slovní úlohy</p> <p>Problémové úlohy</p>	<p>Čj - komplexně</p> <p>Čj - komplexně</p>	<p>1,2,3,6</p>
		Závislosti, vztahy a práce s daty		
<p>5. Vyhledává, sbírá a třídí data</p>	<ul style="list-style-type: none"> - umí použít tabulku jako nástroj zpřehledňující a usnadňující řešení slovní úlohy - dosazuje za proměnou - doplňuje řady čísel, doplňuje tabulky 	<p>Tabulky</p>	<p>Tv - měření a posuzování pohybových dovedností Přa - vlastnosti věcí a látek</p>	<p>1,2,3,6</p>
<p>6. Čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy</p>	<ul style="list-style-type: none"> - čte a sestavuje tabulky různých závislostí - čte a sestavuje sloupcové diagramy - zakresluje jednoduché grafy závislostí v soustavě souřadnic 	<p>Tabulky, grafy, diagramy Souřadnice</p>	<p>VI - mapy a plány</p>	<p>1,2,3,6</p>
		Geometrie v rovině a prostoru		
<p>7. Narýsuje a znázorní základní rovinné útvary, užívá jednoduché konstrukce</p>	<ul style="list-style-type: none"> - osvojí si techniku používání rýsovacích potřeb - sestrojí čtverec (obdélník, trojúhelník) různými postupy - slovně popíše postup konstrukce pomocí matematických termínů - vymodeluje nebo označí rovnostranný, rovnostranný, pravoúhlý a obecný trojúhelník - rozpozná krychli, kvádr, kouli, jehlan, kužel, válec - aktivně používá základní geometrické pojmy (hrana, vrchol, stěna) 	<p>Konstrukce obdélníku, čtverce a pravoúhlého trojúhelníku</p> <p>Třídění trojúhelníků podle délky jejich stran</p> <p>Tělesa</p>	<p>Vv, Pč - prostorová tvorba</p>	<p>1,2,3,6</p>

<p>8. Sestrojí rovnoběžky a kolmice</p>	<ul style="list-style-type: none"> - sestrojí rovnoběžku s danou přímkou - sestrojí kolmici (pomocí trojúhelníku s rýskou) k dané přímce - nakreslí ve čtvercové síti rovnoběžky a různoběžky 	<p>Kolmice a rovnoběžky</p>		<p>1,2,3,6</p>
<p>9. Určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu</p>	<ul style="list-style-type: none"> - chápe správně pojem "jednotka" - používá základní jednotky délky cm, mm, m - používá t základní jednotky obsahu cm², mm², m² - určuje obsah rovinných obrazců pomocí čtvercové sítě - určovat obvod a obsah rovinných obrazců pomocí čtvercové sítě - zná a umí převádět jednotky obsahu cm², mm², m², ha - řeší úlohy z praxe na výpočty obsahů obdélníku a čtverce - postaví krychlovou stavbu dle zadání a určí počet jednotkových krychlí, z nichž je postavena - vypočítá povrch kváдру a krychle sečtením obsahů jejich stěn - řeší úlohy z praxe na výpočty obsahů obdélníku a čtverce, povrchu kváдру a krychle - vymodeluje síť kváдру, krychle - vymodeluje kvádr, krychlí z dané sítě 	<p>Jednotky obsahu Jednotky délky</p> <p>Obrazce - prostor a rovina</p> <p>Obvod a obsah obdélníku a čtverce</p> <p>Krychlové stavby</p> <p>Povrch kváдру a krychle</p> <p>Sítě těles</p>	<p>Vv - plošná a prostorová tvorba</p> <p>Vv - perspektiva, pohledy</p>	<p>1,2,3,6</p>
<p>10. Řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky</p>	<ul style="list-style-type: none"> - dokáže analyzovat úlohu - přistupuje k matematickým problémům tvůrčím způsobem - dokáže objasnit postup řešení - porovná a zhodnotí své řešení ve vztahu k jiným možným postupům - aktivně pracuje s chybou 	<p>Nestandardní aplikační úlohy a problémy</p> <p>Nestandardní úlohy</p>	<p>Čj - komplexně</p>	<p>1,2,3,6</p>